

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

TOIMINTAKERTOMUS
JA
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1.1.2001–31.12.2001

177. toimintavuosi

SISÄLTÖ

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS	3
---------------------	---

TOIMINTAKATSAUS	4
-----------------	---

TULOKESELLISUUDEN KUVAUS	11
--------------------------	----

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU	20
---	----

SISÄINEN VALVONTA	28
-------------------	----

LIITTEET:

Liite 1. Loppusuoritteet vuonna 2001	29
Liite 2. Organisaatio ja tehtäväjako	33
Liite 3. Tilintarkastuskertomus eduskunnalle	35

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Päättynyt toimintavuosi oli ensimmäinen, jonka Valtiontalouden tarkastusvirasto toimi eduskunnan yhteydessä. Siirtyminen hallituksen ja valtiovarainministeriön alaisuudesta eduskunnan yhteyteen tapahtui sujuvasti ilman hallinnollisia tai toiminnallisia ongelmia. Yhteistyö eduskunnan ja sen hallinnon kanssa on alkanut hyvin. Hallintotoimintojen integroimisen kautta on saatu aikaan paitsi toiminnallisia myös taloudellisia hyötyjä. Sen sijaan henkilöstön palvelussuhteen ehtojen lähentämisessä eduskunnan muun henkilöstön suhteen ei ole onnistuttu viraston toivomalla tavalla.

Tarkastustoiminnan suunnittelussa, kohdentamisessa ja tarkastustuloksista tiedottamisessa tarkastusvirasto on entistä selkeämmin korostanut eduskunnan tarpeita ja näkökulmaa. Samalla tarkastusvirasto on entiseen tapaan ottanut tarkastustoiminnassa huomioon myös valtioneuvoston ja sen alaisen hallinnon tietotarpeet.

Tarkastusviraston siirtyessä eduskunnan yhteyteen viraston organisaatiota muutettiin perustamalla virastoon lakisääteinen neuvottelukunta. Sen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastustoiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta. Neu-

vottelukunta käsitteli muun muassa tulosohjauksen tilaa valtionhallinnossa tarkastusviraston tarkastushavaintojen perusteella ja teki valtiovarainministeriölle tulosohjauksen edelleen kehittämistä koskevan aloitteen.

Kertomusvuonna tarkastusvirasto tavoitteittensa mukaisesti tarkasti valtion tilinpäätöksen ja kaikki valtioneuvoston alaiset tilivirastot, joiden lukumäärä oli lisääntynyt 15 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Tarkastuskohteiden lukumäärän kasvusta huolimatta tilintarkastusten keskimääräinen valmistusaika aikaistui jonkin verran kaikkiin aikaisempiin vuosiin verrattuna niin ministeriöiden kuin muidenkin tilivirastojen osalta.

Toiminnantarkastuksen laatua vakiinnutettiin ja kehitettiin laatutyöryhmän työn ja edellisenä vuonna tehdyn ulkopuolisen vaikuttavuusarvioinnin pohjalta. Kertomusvuonna ei lukumääräisesti saatu loppuun niin monta toiminnantarkastusta kuin oli asetettu tavoitteeksi. Siitä huolimatta toimintavuonna valmistui lukumääräisesti enemmän tarkastuskertomuksia kuin viime vuosina.

Kokonaisuutena ottaen päättynyt toimintavuosi oli viraston tuloksellisuuden kannalta tyydyttävä. Toimintakertomuksesta ilmenee tarkemmin, miten tuloksellisesti virasto toteutti tehtävänsä vuonna 2001.

Tapio Leskinen

TOIMINTAKATSAUS

1.1 Toiminta-ajatus

Valtiontalouden tarkastusvirasto on riippumaton ja puolueeton taloudenhoidon tarkastuksen asiantuntijaviranomainen. Viraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä talousarvion noudattamista.

Tarkastusviraston tehtävä on määrittely perustuslaissa ja virastoa koskevassa laissa. Tarkastustoiminnassa otetaan huomioon soveltuvin osin Intosain (valtioiden ylimpien tarkastuselinten välinen kansainvälinen organisaatio) tarkastusstandardit ja niistä annetut Euroopan unionin sovellusohjeet.

Virasto tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja muille hallinnon ohjaustasoille hyödyllistä ja luotettavaa tarkastustietoa valtion taloudenhoidon laillisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Virasto edistää tarkastus- ja asiantuntijatoiminnallaan valtionhallinnon taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä varmistaa, että tarkastuksen alaisessa taloudellisessa toiminnassa noudetaan taloudenhoitoa koskevia säännöksiä sekä hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevia yleisiä periaatteita.

Tarkastustoiminnalla tuotetaan sellaista uutta tietoa, jota voi soveltaa käytäntöön ja josta on osoitettavissa huomattavaa taloudellista hyötyä. Taloudellinen hyöty voi olla joko konkreettisesti arvioitavaa tai välillistä ja konkretisoitua esimerkiksi päätöksenteon laadun parantumisena.

Viraston tarkastusoikeus ulottuu:

- valtioneuvostoon ja ministeriöihin,
- valtion virastoihin ja laitoksiin,
- valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin,

- valtion liikelaitoksiin ja valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin,
- valtionapuihin,
- valtion maksuliikettä hoitaviin luottolaitoksiin,
- Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiin varainsiirtoihin.

Lisäksi virasto suorittaa eräitä kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviä. Tarkastusvirasto hoitaa myös toimialaansa kuuluvia asiantuntija- ja neuvontatehtäviä sekä osallistuu tarkastusalan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

1.2 Päämäärät

Viraston visio on olla valtiontalouden tarkastuksen huippuosaaja

Viraston arvot:

Osaaminen

Objektiivisuus

Yhteistyö

Rohkeus

Tuloksellisuus

Tarkastusviraston tarkastustoiminta käsittää sekä tilintarkastuksen että toiminnantarkastuksen. Näiden toisiaan täydentävien perustoimintojen varaan ja keskinäiselle vuorovaikutukselle rakentuu valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta vastaavan asiantuntijaviranomaisen kokonaistehtävän menestyksellinen hoitaminen.

Viraston toiminnan yleisenä päämääränä on tarkastustoiminnalla

- *varmistaa* valtion talousarvion ja taloudenhoitoa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista
- *edistää* valtionhallinnon tuloksellisuutta eli taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä
- *edistää* säästäväisyyttä ja toimintojen järjestyksen järjestämistä.

Tilintarkastus on vuotuista ja kohdistuu kaikkiin valtion tilinpäätösvelvollisiin virastoihin ja laitoksiin. Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksen päämääränä on tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla valtionhallinnossa

- varmistaa valtion talousarvion ja sen soveltamiseen liittyvän keskeisen lainsäädännön noudattamista sekä valtion tilinpäätöksen ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen toteutumista,
- edistää asianmukaisen sisäisen valvonnan toteutumista ja hyvään taloudenhoitoon kuuluvien periaatteiden toteuttamista sekä
- tukea valtioyhteisön omistajavalvontaan liittyviä tehtäviä tilintarkastuksen asiantuntijaviranomaisena.

Toiminnantarkastus on kertaluonteista ja kohdistuu useita toimijoita käsittäviin tehtäväläisiin, hallintoa läpäiseviin toimintoihin, tietyn hallintolohkon, viranomaisen tai valtionavun saajan hoitamaan rajattuun tehtävään, talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, liikelaitoksiin tai valtionyhtiöihin.

Toiminnantarkastuksen keskeisenä päämääränä on tuoda esiin hallinnon tuloksellisuuden merkittävät puutteet ja ongelmat sekä niiden perimmäiset syyt ja tuottaa niistä ao. päättökentekijöille taloudenhoidon ohjauksessa tarpeellista tietoa käyttökelpoisessa muodossa.

Sekä tilintarkastus että toiminnantarkastus ovat ministeriöiden sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten ulkoista tarkastusta, joka turvaa ensisijaisesti omistajan taloudellisia intressejä. Vuositilintarkastus palvelee eduskuntaa sekä valtioneuvostoa ja sen alaista hallintoa erityisesti varmistamalla taloudenhoiton

laillisuutta ja talousarvion noudattamista. Toiminnantarkastus palvelee näitä erityisesti tuottamalla objektiivista tarkastustietoa valtion tehtävien hoidon tuloksellisuudesta ja myös ei-odotetuista vaikutuksista. Molemmat tarkastuslajit turvaavat eduskunnalle ja valtiontalouden ohjaukselle raportoitavan informaation oikeellisuutta ja riittävyyttä. Raportoinnilla ministeriöille ja virastoille ja laitoksille tuotetaan lisäarvoa niiden johtamiselle ja valvonnalle.

1.3 Tarkastustoiminnan suunnittelu ja strategiset linjaukset

Viraston toimintastrategia muodostuu niistä linjauksista, joiden mukaan viraston toimintaa suunnataan, toteutetaan ja kehitetään ottaen huomioon viraston toimintaympäristön muutokset. Strategian luomisessa perustana on virastolle lainsäädännössä annettu tehtävä.

Valtiontalouden tarkastusviraston toiminta perustuu pidemmän aikavälin suunnitteluun ja vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Suunnitelmissa määritellään toiminnan strategiset linjaukset ja toiminnan suuntaamisen painopisteet sekä vahvistetaan yksittäiset tarkastuskohteet.

Virasto toteuttaa tarkastustehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella, jotka toimivat samansuuntaisesti viraston tarkoituserän toteuttamiseksi.

Virasto tarkastaa joka vuosi kaikki valtion tilivirastot ja valtion tilinpäätöksen. Toiminnantarkastuksia suunnataan valtiontalouden arvioitujen riskien perusteella alueille, joilla on huomattavaa välitöntä tai välillistä taloudellista merkitystä. Tilintarkastukset ja toiminnantarkastukset tuottavat yhdessä kattavan kuvan valtion budjettitalouden hoidosta.

Virasto seuraa valtionyhtiöiden, valtion liikelaitosten ja budjetin ulkopuolisten rahastojen toimintaa. Virasto julkaisee vuosittain selvityksen, jossa tarkastellaan konsernitasonla valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden toimintaa. Valtionyhtiöihin ja valtion liikelaitok-

siin sekä budjetin ulkopuolisiin rahastoihin kohdistuvista tarkastuksista päätetään erikseen.

Tarkastustoiminnan suuntaamiseksi tarkastusvirasto on vahvistanut seuraavat kriteerit:

- asian taloudellinen merkitys
- riski valtiontalouden kannalta
- uuden tiedon tuottaminen
- valtion virastojen ja laitosten taloudenhoidon oikeellisuuden ja toimivuuden sekä talousarvion noudattamisen varmistaminen
- asian merkitys eduskunnan kannalta.

Toiminnantarkastusten kohteet valitaan vuosittain erityisten painopistealueiden pohjalta. Aiheiden valinnassa käytetään hyväksi järjestelmällistä riskiarviointia. Vuoden 2001 tarkastustoiminnan painopistealueet olivat hallinnon taloudelliset ohjausjärjestelmät, valtionavustukset ja muut tuet, valtion tulot ja rahoitusjärjestelmät sekä investoinnit ja hankinnat.

Yhtäläisen suojan periaatteen mukaisesti EU-varojen tarkastus saa virastossa saman painoarvon kuin kansallisten varojen tarkastus. Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen ja Euroopan Unionin välisiä varainsiirtoja samassa laajuudessa sekä samoja periaatteita ja menettelytapoja noudattaen kuin kansallisia varoja.

1.4 Organisaatio

Tarkastusvirastoa johtaa eduskunnan valitsema pääjohtaja. Pääjohtajan toimikausi on kuusi vuotta. Viraston organisaation muodostavat tilintarkastuksen yksikkö, kaksi toiminnantarkastuksen yksikköä, sisäisten palveluiden yksikkö ja erillisyyksikkö (organisaatio-kaavio liitteenä 2). Tarkastusviraston päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Virastolla on toimipaikat myös Turussa ja Oulussa.

Tarkastusvirastossa on lakisääteinen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastustoiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta. Neu-

vottelukunnan puheenjohtajana toimii kansanedustaja Maria Kaisa Aula, varapuheenjohtajana alivaltiosihteeri Juhani Turunen ja sihteerinä erikoistutkija Leena Juvonen.

Neuvottelukunnan kokoonpano

2001 – 2003

Maria Kaisa Aula, kansanedustaja

Reino Hjerppe, ylijohtaja, VATT

Markku Lehto, kansliapäällikkö, STM

Tapio Leskinen, pääjohtaja, VTV

Christel von Martens, kehittämisspäällikkö, Kuntaliitto

Anita Niemi-Iilahti, professori, Vaasan yliopisto

Risto Palo, ylitarkastaja, VTV

Vappu Taipale, pääjohtaja, STAKES

Juhani Turunen, alivaltiosihteeri, VM

Kari Urpilainen, kansanedustaja

Kertomusvuonna neuvottelukunta koontui viisi kertaa. Neuvottelukunnan jäsenille esiteltiin tarkastusviraston toimintaa: tilintarkastusta ja toiminnantarkastusta sekä EU-varojen tarkastusta. Neuvottelukunnassa keskusteltiin myös tarkastusviraston tarkastus- ja toimintasuunnitelmasta vuodelle 2002. Lisäksi neuvottelukunnassa käsiteltiin tulohajauksen tilaa tarkastushavaintojen perusteella. Neuvottelukunnan 18.12.2001 tekemässä tulohajaukselta koskevassa aloitteessa valtiovarainministeriölle esitetään ministeriön harkittavaksi keskusteluseminaarin järjestämistä tulohajauksen edelleen kehittämiseksi.

1.5 Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Viraston työssäolevan henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden 2001 lopussa 129 henkilöä. Henkilöstön lukumäärä väheni kahdella henkilöllä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Henkilötyövuosien määrä koko toimintavuoden osalta kasvoi kuitenkin 129:stä 132:een (kasvua 2,3 %).

Vuosi	Henkilötyövuosien lukumäärä	%-muutos
1998	120	
1999	125	4,2
2000	129	3,1
2001	132	2,3

Vakinaisen henkilöstön osuus kasvoi ja määräaikaisten osuus väheni. Vuoden 2001 lopussa määräaikaisessa palvelussuhteessa oli 10 henkilöä, mikä on 12 henkilöä vähemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa.

Vuosi	Vakinaiset		Määräaikaiset		Virkavapaalla olevat	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
1999	103	71,5	26	18,1	15	10,4
2000	109	74,1	22	15,0	16	10,9
2001	119	81,0	10	6,8	18	12,2

Palkattomat virkavapaat¹ ovat lisääntyneet viime vuosina. Osan kasvusta selittää vuorotteluvapaiden lisääntynyt käyttö.

Vuosi	Palkattomat virkavapaat (htv)	%-muutos
1999	13,3	
2000	13,8	3,8
2001	15,3	10,9

Vuosi	Vuorotteluvapaalla (kk)	%-muutos
1999	3	
2000	17	
2001	31,2	

Eräitä tietoja henkilöstöstä			
	1999	2000	2001
Keski-ikä v.	44,4	44,0	45,0
Keskimääräinen palveluksessaoloaika v.	10,1	10,2	11,2
Naisten osuus henkilöstöstä %	38	40,5	38
Korkeakoulututkinon suorittaneiden osuus %	92	90,9	91,5

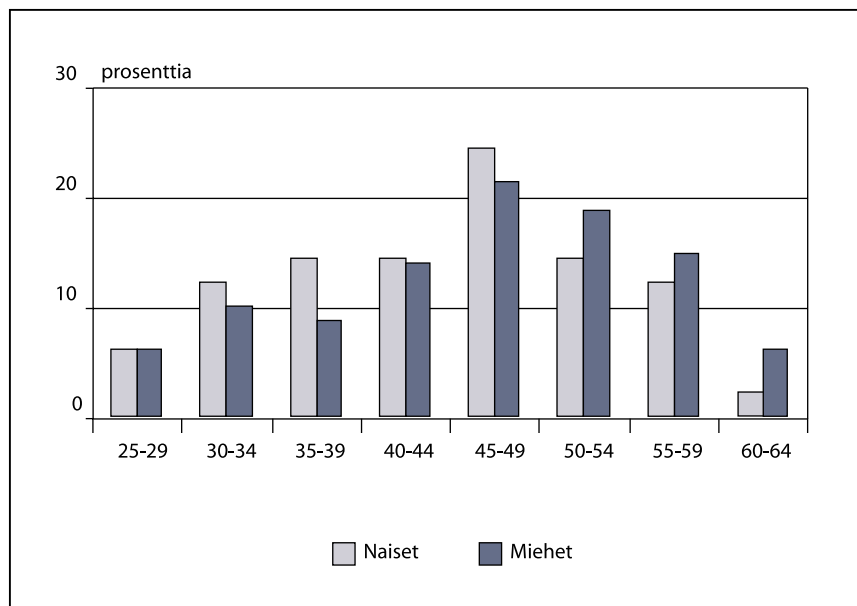
Tarkastusviraston henkilöstöstä oli naisia 38 % ja miehiä 62 %. Naisten osuus henkilöstöstä nousi vuonna 2000, mutta kääntyi laskuun toimintavuonna. Laskua edellisestä vuodesta oli 6 %.

Tarkastusviraston henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden lopussa 45 vuotta. Vuonna 2000 keski-ikä oli 44 vuotta. Suu-

rimmat ikäryhmät kertomusvuonna olivat 45 – 49 (22,5 %) ja 50 – 54 (17,1 %) -vuotiaat. Ns. seniori-ikäisiä eli vähintään 45-vuotiaita oli koko henkilöstöstä 58 % (miehistä 61 % ja naisista 53 %).

Koko budjettivaltion henkilöstön keski-ikä vuonna 2000 oli 42,4 vuotta ja seniori-ikäisten osuus henkilöstöstä 45,1 %.

¹ Palkattomiin virkavapaihin sisältyvät äitiys- ja vanhempainvapaa, isyysvapaa, hoitovapaa, eläke/kuntoutustuki, opintovapaa, muualla työskentely, julkinen tehtävä, palkaton yksityisasia ja vuorotteluvapaa.

KUVIO 1: IKÄJAKAUMA 2001

Keskimääräinen tarkastusviraston palveluksessaoloaika oli 11,2, missä oli nousua edellisvuodesta 1 vuosi.

Henkilöstön koulutustaso pysyi kertomusvuonna korkealla tasolla. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus viraston henkilöstöstä on yli 90 %.

Henkilöstökoulutus

Henkilöstökoulutuspäivien määrä väheni hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2001 koulutuspäivien määrä oli 1 321, joka on 10 päivää/henkilötyövuosi. Tilintarkastuksen tulosalueella koulutusta oli keskimäärin

% viraston kokonaiskustannuksista. Henkilötyövuotta kohden kustannukset olivat 16 109 mk.

Sairaspoissaolot

Sairauspäivien määrä suhteessa henkilötyövuosiin nousi hieman vuodesta 2000. Sairauspäiviä vuonna 2001 oli yhteensä 1 081,6 ja sairaustapauksia 360. Sairauspäivien määrä henkilötyövuotta kohden oli 8,2 päivää (vuonna 2000 7,9 päivää), missä oli siis hienoista kasvua vuodesta 2000 (3,8 %). Lukumääräisesti eniten (86 %) oli 1–3 päivän sairaustapauksia.

Vuosi	Sairauspäivät (työpäivinä)		
	Lkm	%-muutos edellisestä vuodesta	Pv/henkilötyövuosi
1998	931,60		7,8
1999	788,90	-15,3	6,3
2000	1020,90	29,4	7,9
2001	1081,60	3,8	8,2

15 htp/htv (2000 16 htp/htv, 1999 18 htp) ja toiminnantarkastuksen tulosalueella 7,5 htp/htv (2000 9,5 htp/htv, 1999 8 htp).

Henkilöstökoulutuksen kustannukset olivat toimintavuonna 2,13 milj. mk, joka on 4

Henkilöstön vaihtuvuus

Vaihtuvuus eli uuden työnantajan palvelukseen siirtyminen on tarkastusvirastossa muun valtionhallinnon tapaan viime vuosina lisääntynyt. Toimintavuonna uuden työnantajan

Vaihtuvuus								
1999			2000			2001		
Määrä- aikaiset	Vakituiset	% hlöstöstä	Määrä- aikaiset	Vakituiset	% hlöstöstä	Määrä- aikaiset	Vakituiset	% hlöstöstä
-	5	4	2	6	6	5	4	7

palvelukseen lähti 9 henkilöä, mikä on 7 % viraston henkilöstöstä. Toimintavuonna ei siirtynyt yhtään henkilöä eläkkeelle.

1.6 Viraston toiminnan kehittäminen

Toimintavuosi oli tarkastusviraston ensimmäinen vuosi eduskunnan yhteydessä. Tarkastusvirasto antaa kuluva vuodesta lukien eduskunnalle vuosittain syyskuun loppuun mennessä kertomuksen toiminnastaan. Toimintavuonna virastossa laadittiin ns. pilottikertomus, jolla valmisteltiin eduskunnalle annettavaa kertomusta tarkastusviraston toiminnasta.

Vuonna 1999 vahvistetun henkilöstöstrategian (2000–2003) toimeenpanoa jatkettiin. Toimintavuoden aikana kehitettiin viraston sisäistä viestintää ja toteutettiin viraston ulkoisen profiilin kartoitus. Viraston viestintää koskevat tavoitteet ja periaatteet vahvistettiin joulukuussa 2001. Viestintätehtävien hoitamista varten virastolla on ollut tiedottaja vuoden 2002 alusta lähtien. Vuoden 2002 aikana on tarkoitus toteuttaa viraston rekrytointiperiaatteiden selkiinnyttäminen ja kehittäminen.

Virastossa valmistui helmikuussa kyselytutkimus viraston ulkoisesta kuvasta. Kyselyn vastaajat ilmoittivat yleisesti ottaen tuntevansa melko hyvin tarkastusviraston toiminta-alueita ja tarkastustoimintaa. Kyselyn perusteella viraston ulkoisessa kuvassa painottui eniten objektiivisuus. Myös yhteistyökyvystä virasto sai keskimäärin melko hyviä arvosanoja. Huonoimman arvosanan virasto sai tiedottamisestaan. Selvityksen perusteella mielikuva virastosta on suhteellisen myönteinen ja melko samankaltainen keskeisissä asiakas- ja sidosryhmissä.

Viraston palkkausjärjestelmän kehittämistyötä jatkettiin. Tarkastusvirasto asetti marraskuussa työryhmän valmistelemaan ja ohjaamaan tarkastusviraston työtehtävien vaativuuden selvittämistä. Työryhmän tehtävänä on perehtyä erilaisiin työtehtävien vaativuuden arviointijärjestelmiin ja tehdä sen jälkeen ehdotus valittavasta arviointijärjestelmästä ja arvioinnin suorittamista varten palkattavasta konsultista. Toimeksiannon määräaika on 30. elokuuta 2002.

Virastoon asetettiin syksyllä myös työryhmä kehittämään EU:n varainsiirtoja koskevaa tarkastus- ja asiantuntijatoimintaa. Virastoon nimettiin työryhmän esityksen mukaisesti EU-vastaava, jonka tehtävänä on huolehtia viraston EU-asioista tarkastustoiminnan alueella.

Toimintavuonna julkaistiin viraston historiikki vuosilta 1975 – 2000: ”Valvontaa varoille – vastinetta rahoille”.

1.7 Kansainvälinen toiminta

Tarkastusvirasto toimii Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisen yhteysviranomaisena. Kertomusvuonna virasto osallistui vakiintuneeseen tapaan Euroopan unionin tarkastusvirastojen pääjohtaja- ja yhteyshenkilökokouksiin sekä pääjohtajakokousten asettamien työryhmien työskentelyyn. Tarkastusviraston virkamies toimi myös tilintarkastustuomioistuimen palveluksessa määräaikaisessa tehtävässä tilintarkastustuomioistuimen ja jäsenmaiden tarkastusvirastojen sopiman käytännön mukaisesti. Lisäksi virasto osallistui tarkkailijana tilintarkastustuomioistuimen kaikkiin kolmeen tarkastuskäyntiin Suo-

nessa ja vastasi tilintarkastustuomioistuimen kyselyihin ja tietopyyntöihin.

Kertomusvuonna saatiin päätökseen kaksi kansainvälistä yhteistarkastusta, joihin myös tarkastusvirasto osallistui. Näistä toinen oli eräiden EU:n jäsenmaiden yhteistarkastus, joka koski valtion tukien ilmoitusmenettelyä. Kertomusvuonna valmistui myös kansainvälinen rinnakkais tarkastus Itämeren suojelus sopimuksen (Helsingin sopimus) toimeenpanosta.

Virasto on Intosain sekä sen eurooppalaisen tytäryrityksen Eurosain jäsen. Virasto on osallistunut vakiintuneeseen tapaan järjestöjen kokouksiin ja kokousaineiston valmisteluun sekä vastannut järjestöistä ja sen työryhmistä tuleviin viraston toimintaa koskeviin kyselyihin. Kansainvälisen yhteistyön keskeisenä tavoitteena on edistää valtiontalouden tarkastuksen menettelytapoja koskevaa tietojenvaihtoa. Intosain ja Eurosain toimintamuotoja ovat myös tarkastusmenetelmien ja standardien kehittämistyö.

Kertomusvuonna tarkastusviraston edustajat osallistuivat Korean tasavallassa lokakuussa pidettyyn XVII Intosain kongressiin. Kongressin osanottajat edustivat yhteensä 141 maata. Kongressin pääteemoina olivat tarkastusvirastojen osallistuminen kansainvälisten

järjestöjen tarkastamiseen ja tarkastusvirastojen vaikutus hallinnon uudistamishankkeisiin.

Pohjoismaisten tarkastusvirastojen samoin kuin Baltian maiden tarkastusvirastojen välinen yhteistyö ja keskinäinen tietojenvaihto toteutui perinteisellä tavalla. Toimintavuonna yhteistyömuotoja olivat pohjoismaiden pääjohtaja- ja yhdyshenkilökokoukset sekä pohjoismaiset tilintarkastus- ja atk-seminaarit. Atk-seminaari järjestettiin tarkastusvirastossa toimintavuoden syyskuussa. Seminaarin teemoja olivat muun muassa tietoturva, tiedonhankinta sekä Internet ja intranet, laadullisten ja määrällisten menetelmien ja ohjelmien käyttö sekä atk-tarkastus.

Toimintavuonna tarkastusvirastoon tehtiin ulkomailta yhteensä 14 tutustumiskäyntiä ja vierailua ja tarkastusviraston edustajat osallistuivat yhteensä 21 ulkomailla järjestettyyn kokoukseen ja seminaariin. Lisäksi viraston edustajat tekivät ulkomaille 8 tarkastusmatkaa ja olivat mukana 2 muussa kansainvälisessä asiantuntijatehtävässä.

Englannin tarkastusviraston (National Audit Office) kanssa edellisvuonna aloitettua virkamiesvaihtoa jatkettiin siten, että keuhällä 2001 yksi tarkastusviraston tarkastaja tutustui neljän kuukauden ajan Englannin tarkastusviraston tarkastustoimintaan.

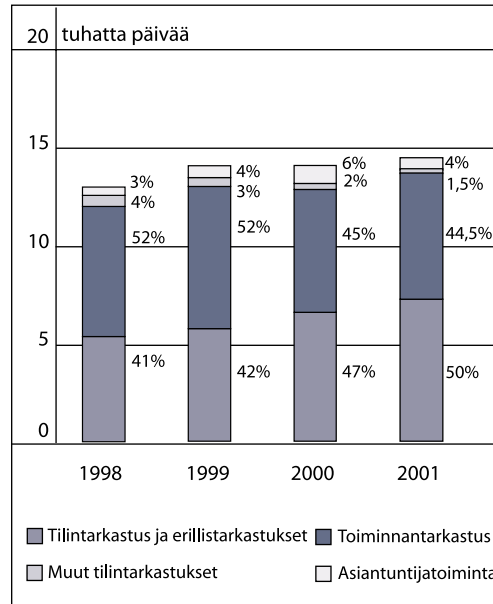
TULOKSELLISUUDEN KUVAUS

2.1 Viraston tulokset

Tarkastusvirasto antoi kertomusvuonna 116 vuositilintarkastuskertomusta (2000 101 kpl, 1999 98 kpl) ja valtion tilinpäätöstä koskevan tarkastuskertomuksen. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2001 kohdistuvat 116 tilintarkastusta. Tilintarkastusten ja erillistarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 2) oli 50 %, joka on 3 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

Tarkastusvirasto saattoi kertomusvuonna päätökseen 26 toiminnantarkastusta (2000 22 kpl, 1999 26 kpl). Näistä 19 tarkastusta päättyi tarkastuskertomukseen, 2 selontekoon, 3 selvitykseen ja 2 esiselvitykseen. Vuodelle 2002 siirtyi 40 käynnissä olevaa toiminnantarkastusta tai esiselvitystä (2000 34 kpl, 1999 40 kpl). Toiminnantarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 3) oli 44,5 %.

Vuonna 2001 päättyneet tilintarkastukset, erillistarkastukset ja toiminnantarkastukset kohdistuivat hallinnonaloittain kuvion 3 mukaisesti. Kuviota tulkittaessa on otettava huomioon, että tilintarkastuksen osalta tulokseen vaikuttaa tilivirastojen sijoittuminen hallinnonaloittain. Toiminnantarkastuksen osalta laskelmassa ovat mukana ainoastaan ne tarkastuspäivät, jotka on käytetty toimintavuonna päättyneisiin tarkastuksiin. Merkittävimmät muutokset olivat oikeusministeriön, työministeriön ja kauppa- ja teollisuusministeriön osuuden kasvu sekä ulkoasiainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön osuuden lasku. Muutokset selittyvät lähinnä valmistuneiden toiminnantarkastusten jakau-

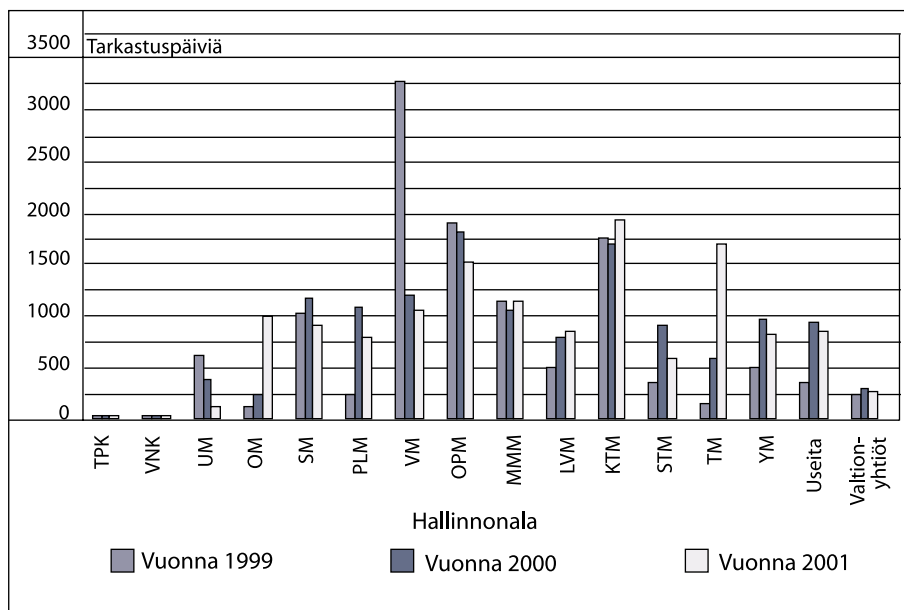
KUVIO 2: TYÖAJAN KOHDISTUMINEN VUOSINA 1998–2001

tumisella hallinnonaloittain. Poikkeuksen tästä muodostaa kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala, jonka osuuden kasvua selittää vuoden 2000 alusta uusina tilivirastoina aloitaneiden työvoima- ja elinkeinokeskusten tilintarkastukset.

Lisäksi virasto oli kertomusvuonna mukana 51 muussa tilintarkastuksessa, joita tehtiin pääasiassa valtionyhtiöissä, kansainvälisissä yhteisöissä, talousarvion ulkopuolisissa rahastoissa, valtion liikelaitoksissa sekä kotimaisissa säätiöissä ja yhteisöissä. Muiden tilintarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 2) oli 1,5 %.

Vuonna 2001 valmistuneista tarkastuksista on luettelo tämän kertomuksen liitteenä.

Viraston asiantuntijatehtäviin kuuluen tehtiin aloitteita, annettiin lausuntoja, suoritettiin neuvontaa, toimittiin kouluttajana, osallistuttiin viraston ulkopuolisiin työryh-

KUVIO 3: PÄÄTTYNEIDEN TARKASTUSTEN KOHDISTUMINEN ERI HALLINNONALOILLE 1999–2001

miin, oltiin asiantuntijana kuultavana ja käsiteltiin valtion taloudenhoitoa koskevia kanteleita. Asiantuntijatoiminnan osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 2) oli kuitenkin vain 4 %.

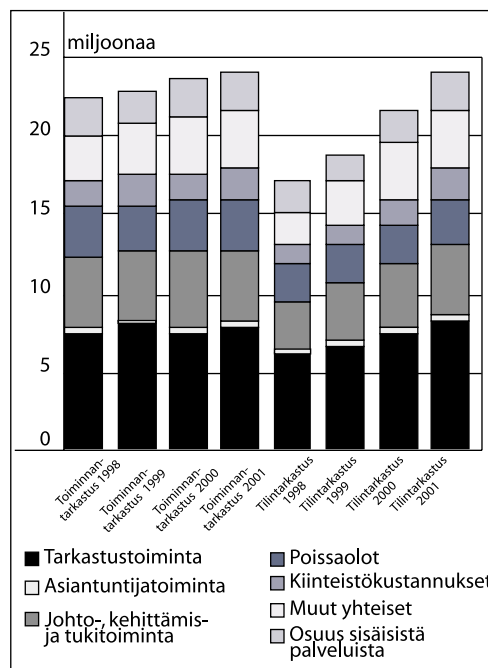
2.2 Viraston kustannukset ja työajan käyttö

Tarkastusviraston kustannukset (kuvio 4) olivat yhteensä 48,76 mmk (2000 46 mmk, 1999 42,5 mmk), josta toiminnantarkastuksen osuus oli 24,08 mmk (2000 23,9 mmk, 1999 23,0 mmk), tilintarkastuksen osuus 24,14 mmk (2000 21,6 mmk, 1999 19,0 mmk) ja erillisyyksikön osuus 0,54 mmk (2000 0,5 mmk, 1999 0,4 mmk). Laskelmassa viraston vuoden 2001 kiinteistökustannukset (4,3 mmk), sisäisten palveluiden kustannukset (5,0 mmk) sekä muut yhteiset kustannukset (6,8 mmk) on kohdistettu tulosalueille.

Ulkoiseen suoritettuotantoon (kuvio 5) eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta (ei sisällä palkallista poissaoloa) oli toiminnantarkastuksen tulosalueella 66 % (suunniteltu 72 %, toteutunut 2000 65 %, 1999 66 %). Tilintarkas-

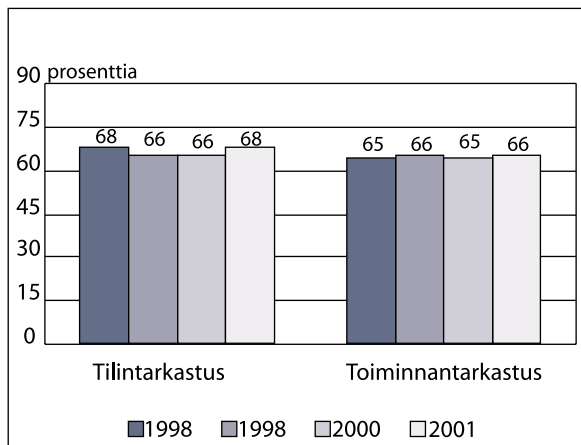
tuksen tulosalueella ulkoisten suoritteiden osuus oli 68 % (suunniteltu 70 %, toteutunut 2000 66 %, 1999 66 %). Koulutuksen osuus tarkastusviraston tehollisesta työajasta oli edellisvuosien tapaan 5 %.

Tarkastusviraston ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 6) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 3 346 mk, jossa on nousua edellisvuodesta 2 %. Tilintarkastus-

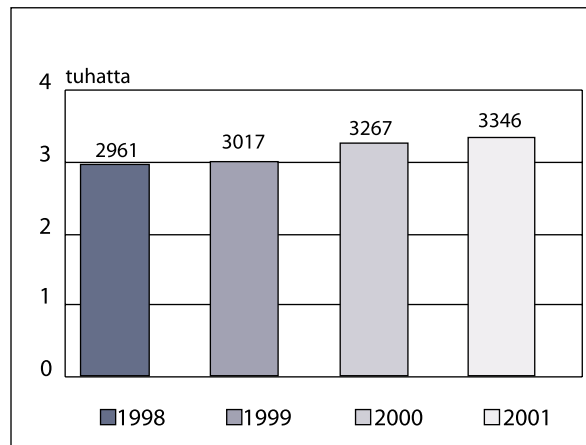

KUVIO 4: VTV:N KUSTANNUKSET VUOSINA 1998–2001

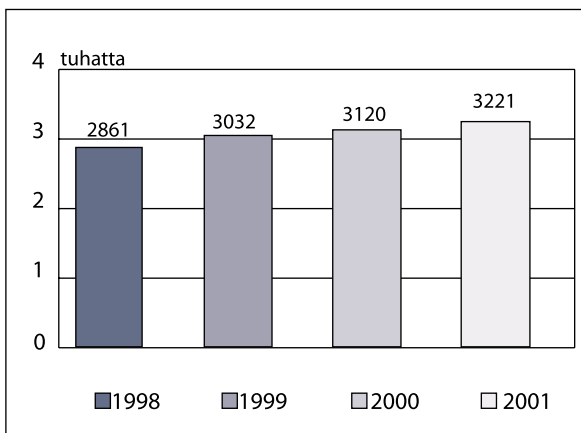
Työaika henkilötyöpäivinä (htp) ja henkilötyövuosina (htv)			
	1999	2000	2001
Henkilötyöpäivinä	31 599	32 411	33 214
Henkilötyövuosina	125	129	132
Työajan jakaantuminen %			
	1999	2000	2001
Tehollinen työaika	82	82	81
Vuosilomat	13	13	14
Lomarahavapaat	1,5	1,5	1
Sairauspoissaolot	2,5	3	3
Palkalliset muut poissaolot	1	0,5	1
Yhteensä	100	100	100

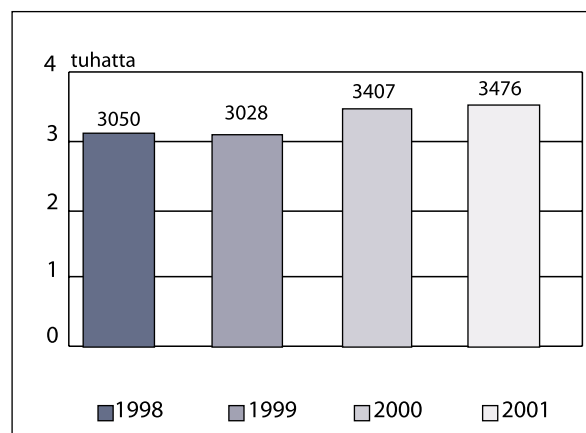
KUVIO 5: TYÖAJAN KÄYTTÖ ULKOISEEN SUORITETUOTANTOON

KUVIO 6: VTV:N SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (MK)

KUVIO 7: TILINTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (MK)

KUVIO 8: TOIMINNANTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (MK)

sen tulosalueen ulkoisen suoritetuotannon (kuvio 7) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 3 221 mk (kasvu edellisvuodesta 3 %). Toiminnantarkastuksen tulosalueen ulkoisen suoritetuotannon (kuvio 8) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 3 476 mk (kasvu edellisvuodesta 2 %).

Viraston kokonaispalkkasumma ilman sivukuluja oli 29,9 mmk (2000 27,6 mmk, 1999 25,7 mmk).

2.3 Tilintarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.3.1. Tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteena varainhoitovuoden 2000 tilintarkastuksissa oli tarkastaa kaikki 116 tilivirastoa sekä valtion tilinpäätös

- tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti
- raportointia selkeyttäen ja tilintarkastuskertomusten yhtenäisyyttä parantaen
- raportoiden ministeriötarkastukset 15.6.2001 mennessä ja muut tilivirastot 31.5.2001 mennessä sekä aientaa laskennallista keskimääräistä kertomuspäivää

- tuottaa tilintarkastuskertomusten keskeistä havainnoista yhteenvedotietoa koko tarkastusviraston pilotti-raporttiin eduskunnalle.

Kaikki tavoitteeksi asetetut tilintarkastukset toteutettiin ja tarkastusohjeen mukaisina. Oman arvioinnin mukaan myös raportoinnin selkeydessä ja yhtenäisyydessä edistyi. Haasteena oli erityisesti tarkastettavien tilivirastojen määrän kasvu (1999 101, 2000 116) ja uusina tilivirastoina aloittaneiden työvoima- ja elinkeinokeskusten taloushallinnon sekä tilinpäätösraportoinnin alkutaival.

Laskennallinen keskimääräinen kertomuspäivä aientui niin, että se oli ministeriöiden kohdalla 5.6.2001 (2000 6.6.) ja muiden tilivirastojen osalta 14.5.2001 (2000 20.5.). Kaikki ministeriötarkastukset valmistuivat 15.6.2001 mennessä (2000 11 ministeriötä 13:sta). Tavoitetakarajan ajassa 31.5.2001 mennessä raportoitiin 86 % muista tilivirastoista (2000 76 %). Tarkastuskertomus valtion tilinpäätöksen tarkastuksesta annettiin 13.6.2001 (2000 11.9.).

Raportointiaikataulun pitämistä tavoitteena, joka osin kuvaa tehokkuutta, mutta myös palvelukykyä, puoltaa myös jatkossa tilivirastojen tilinpäätöskäsittelyiden kehittä-

Vuosi	Pvm ministeriöt	muut tilivirastot	Pvm kaikki	kertomukset, kpl
1998			18.5.	97
1999	7.6.	21.5.	23.5.	98
2000	6.6.	20.5.	22.5.	101
2001	5.6.	14.5.	17.5.	116

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan jakauma %				
	1998	1999	2000	2001
Vuositilintarkastukset	90	93	95	97
Erillistarkastukset	2	1	1	0
Muut tarkastukset	6	3	2	2
Asiantuntijatoiminta	2	3	2	1
	100	100	100	100

missuunnitelmat ja eduskunnalle raportointi ensimmäisen kerran syyskuussa 2002.

Tilintarkastuskertomusten saatavuutta parannettiin viemällä kertomukset heti niiden valmistuttua tarkastusviraston kotisivulle. Painettu julkaisu kaikista tilintarkastuskertomuksista laadittiin ja jaettiin sidosryhmille.

Erillistä yhteenvedoraporttia keskeisistä tarkastushavainnoista ei julkaistu, vaan tältä osin keskityttiin sisäisen pilottiraportin valmisteluun osana valmistautumista eduskunnalle raportointiin jatkossa.

Valmistuneiden 116 tilintarkastuksen työajankäyttö oli keskimäärin 60 pv/tilivirasto (2000 61 pv, 1999 58 pv, 1998 52 pv). Edellä mainittuihin lukuihin sisältyy myös taloushallinnon tietojärjestelmätarkastuksiin viidessä tilivirastossa käytetty 253 pv (edellinen vuosi 217 pv). Tilintarkastusten työmäärän arvioidaan lisääntyneen valtion kirjanpituudistuksen johdosta keskimäärin noin 10 pv/tilivirasto. Suunniteltu työajankäyttö varainhoitovuoden 2000 tilintarkastuksille, jotka siis raportoitiin kertomuksina vuonna 2001, oli

keskimäärin 62 pv/tilivirasto.

Vuonna 2001 raportoiduissa tilintarkastuksissa oli vuoden 2000 puolella suoritettun tarkastustyön osuus 42% (2000 42%, 1999 43%, 1998 43%). Luku kuvaa ns. tilikauden aikana suoritettun tarkastuksen osuutta, jota aikataulutavoitteisiin liittyen tulisi saada jonkin verran lisättyä. Kasvua ei tapahtunut vuonna 2001 valmistuneissa tarkastuksissa johtuen osin rahoitussyistä viivästyneistä rekrytoinneista tilivirastomäärän lisääntyttä ja osin virkavapauksista.

Toimintayksikön työssä oleva henkilöstömäärä oli vuoden alussa 56 ja lopussa 58. Suunniteltu henkilötyövuosien määrä oli 58 ja toteutunut 54.

2.3.2. Kustannukset

Alla olevissa taulukoissa on esitetty vuosina 1998, 1999, 2000 ja 2001 valmistuneiden, edelliseen varainhoitovuoteen kohdistuneiden tilintarkastusten keskeiset kustannustiedot eli tarkastuspäivän kustannus ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset. Molem-

	1998	1999	2000	2001
Toimintayksikön kustannukset/tarkastuspäivä mk				
Tark.toim. välittömät	1 042	1 041	1 086	1 119
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	530	566	611	619
Poissaolot	350	358	356	378
Toimintayksikön erilliskustannukset	1 922	1 965	2 053	2 116
Muutos 00-01, %				+3,1%
Muutos 98-01, %				+10,1 %
	1998	1999	2000	2001
Toimintayksikön kustannukset/tarkastus keskimäärin mk				
Tark.toim. välittömät	54 364	60 455	65 911	66 632
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	27 617	32 887	37 108	36 847
Poissaolot	18 266	20 796	21 619	22 522
Toimintayksikön erilliskustannukset	100 247	114 138	124 638	126 001
Muutos 00-01, %				+1,1 %
Muutos 98-01, %				+25,7 %

mat luvut on laskettu toimintayksikön erilliskustannusten pohjalta. Erilliskustannuksiin sisältyvät välittömät kustannukset ovat tarkastusten välittömiä palkkoja henkilösivukustannuksineen sekä välittömiä matkakustannuksia. Erilliskustannusten toinen ryhmä muodostuu johtamisen, kehittämisen ja tukitoiminnan kustannuksista. Poissaolokustannusten pääosa on vuosilomapalkkoja henkilösivukustannuksineen. Tarkastuspäivää kohden laskettavien erilliskustannusten kasvu oli 3,1% ja kolmen vuoden kasvu 10,1%.

Tarkastusten keskimääräinen kustannus nousi 1,1% ja muutos oli 1998–2001 25,7%. Tarkasteltaessa kustannuskehitystä 1998–2001 voidaan todeta, että tarkastuspäivän hinnan vaikutus (+10,1%) on ollut vähäisempi kuin tarkastuspäivien määrän kasvun vaikutus.

2.3.3. Kehittäminen

Vuonna 2001 täydennettiin tarkastusviraston tilintarkastusohjetta vielä useilla liitteillä käytännön apuvälineiden kehittämiseksi tarkastukseen. Atk-avusteisen tarkastuksen kehittämistä jatkettiin ja tilintarkastajat käyttivät selvästi enemmän työssään käytössä olevaa tarkastusohjelmaa ja sen sovelluksia. Varainhoitovuoden 2001 tarkastussuunnittelussa otettiin käyttöön entistä enemmän ja yhtenäisemmin riskianalyysiin perustuvia menetelyjä. EU-varojen tarkastukseen erikoistuneen ryhmän työ jatkui.

Syyskuun alussa 2001 käynnistettiin koko toimintayksikön henkilöstöä koskeva laaja koulutusohjelma, joka jatkuu vuoden 2002 maaliskuulle. Koulutusohjelman tavoitteena oli syventää tilintarkastuksen osaamista ja se jaksottuu teemoittain tarkastuksen ajallisten vaiheitten mukaisesti alkaen riskianalyysistä ja tar-

kastussuunnittelusta syksyllä ja päättyen kertomusraportointiin maaliskuussa. Toimintayksikössä käytettiin henkilöstökoulutukseen osallistumiseen keskimäärin 15pv/henkilötyövuosi vuonna 2001 (2000 16 pv). Kehittämistoimintaan käytettiin 364 pv (2000 586 pv).

Toimintavuoden aikana osallistuttiin kiinteästi paperittoman kirjanpidon käyttöönoton kehittämisprojektiin ja ylläpidettiin kehittämissyhteyksiä valtiovarainministeriöön ja Valtiokonttoriin.

Keskeisen haasteen kehittämistoiminnalle muodostaa jatkossa eduskunnalle raportointi. Samalla on kuitenkin huolehdittava myös valtioneuvoston ja sen alaisen hallinnon tarpeista. Valtiovarainministeriö on asettanut työryhmiä, joista erään tehtävänä on virastojen ja valtion tilinpäätöksen käsittelyjen kehittäminen ja tulosohjauksen tilivelvollisuuden terävöittäminen. Nämä kehittämisenäkymät yhdistyen eduskunnassa asetettuun eduskunnalle annettavia kertomuksia selvittävän työryhmän työhön luovat virastojen taloushallinnon kehittämisen ohella kehittämishaasteita myös tarkastusviraston tilintarkastukselle.

2.4. Toiminnantarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.4.1. Tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteena on, että tarkastustoimen tuottama tieto on valtiontalouden ohjauksen kannalta merkittävää ja käyttökelpoista ja että hallinnossa ryhdytään tarkastuksissa esiintuvien tietojen ja viraston kannanottojen perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin.

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan jakauma %				
	1998	1999	2000	2001
Toiminnantarkastukset	96	96	91	94
Muut tarkastukset	2	2	1	1,5
Asiantuntijatoiminta	2	2	8	4,5
	100	100	100	100

Tarkastusprosessin laatua vakiinnutettiin ja kehitettiin laatutyöryhmän työn ja edellisellä vuonna tehdyn ulkopuolisen vaikuttavuusarvioinnin pohjalta.

Kertomusvuonna jatkettiin myös tarkastusten jälkiseurantaa ja korostettiin sen merkitystä. Jokaisen yksittäisen toiminnantarkastuksen vaikutuksia seurattiin tarkastuksen valmistumisen jälkeen. Otettiin myös käyttöön menettely mainita jälkiseurannasta jokaisen tarkastuskertomuksen alkulehdellä.

Sisäisesti asetettuna lukumääräisenä tavoitteena oli saattaa kertomusvuonna loppuun 32 toiminnantarkastusta. Tavoite toteutui 26 tarkastuksen osalta.

Varsinaisiin toiminnantarkastuksiin käytettiin kertomusvuonna 6 491 henkilötyöpäivää (2000 6 363 htp, 1999 7 287 htp, 1998 7 058 htp). Kertomukseen, selontekoon ja tai selvitykseen päättyneitä toiminnantarkastuksia oli 24. Näihin käytettiin 6 151 henkilötyöpäivää eli keskimäärin 256 henkilötyöpäivää/tarkastus (2000 302 htp, 1999 263 htp, 1998 306 htp). Esiselvitykseen päätettiin lisäksi kaksi tarkastusta. Muihin tarkastuksiin käytettiin yhteensä 117 päivää.

Kertomusvuoden alkaessa oli vireillä 32 edelliseltä vuodelta jatkunutta tarkastusta ja 4 esiselvitystä. Vireillä olleista aiheista saatettiin päätökseen 19. Näistä annettiin 15 tarkastuskertomusta, 2 selontekoa sekä 2 selvitystä.

Edelliseltä vuodelta siirtyneiden aiheiden lisäksi vuoden 2001 toimintasuunnitelmaan sisällytettiin alun perin 31 uutta tarkastusaihetta. Myöhemmin tehtyjen lisäysten jälkeen suunnitelmassa oli 43 aihetta. Näistä 30 käynnistettiin kertomusvuoden aikana esiselvityksellä tai suoraan tarkastuksen muodossa. Uusista aiheista valmistui 16 esiselvitystä ja 6 tarkastusta saatettiin vuoden aikana loppuun; niistä annettiin 4 tarkastuskertomusta ja 2 päätettiin esiselvitykseen.

Kertomusvuonna päätökseen saatetuista 26 tarkastuksesta annettiin siis yhteensä 19 tarkastuskertomusta, 2 selontekoa, 3 selvitystä sekä 2 esiselvitystä (vuonna 2000 22 tar-

kastusta ja vuonna 1999 26 tarkastusta).

Varsinaisen toiminnantarkastuksen ohella käytettiin erilaisiin asiantuntijatehtäviin 571 henkilötyöpäivää.

Tarkastuskertomukset julkaistiin painetussa muodossa. Jakelu on käsittänyt asianomaiset viranomaistahot. Kertomukset ovat olleet yleisesti saatavilla ja jokaisesta kertomuksesta on annettu lehdistötiedote.

Toiminnantarkastuksia koskevat lehdistötiedotteet ja kertomustiivistelmät olivat luettavissa tarkastusviraston internet-sivuilla. Sivulla olevien sähköpostiosoitteiden kautta on mahdollista tilata julkaisuja sekä lähettää palautetta.

2.4.2. Kustannukset

Vuonna 2001 valmistuneiden toiminnantarkastusten keskeiset kustannustiedot eli henkilötyöpäivän hinta ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset esitetään sivulla 18 olevissa taulukoissa. Molemmat luvut lasketaan tulosalueen erilliskustannusten pohjalta. Erilliskustannuksiin sisältyvät välittömät kustannukset ovat valmistuneiden tarkastusten välittömiä palkkoja henkilösivukustannuksineen sekä välittömiä matkakustannuksia. Erilliskustannusten toinen ryhmä koostuu toiminnan johtamisesta, kehittämisestä, koulutukseen osallistumisesta ja muusta tukitoiminnasta. Kolmas ryhmä koostuu palkallisesta poissaolosta aiheutuvista palkoista sekä sotu- ja eläkemaksuista.

Toimintavuonna valmistuneiden tarkastusten keskimääräiset kustannukset olivat 12,5 % alemmat kuin edellisvuonna valmistuneissa tarkastuksissa. Tämä johtuu lähinnä tarkastuksiin käytettyjen työpäivien pienemmästä määrästä. Tarkastuspäivää kohti laskettuna kustannukset ovat kasvaneet 2,8 %:lla.

2.4.3. Kehittäminen

Sisäiseen kehittämiseen käytettiin 461 henkilötyöpäivää eli 4,1 % tehollisesta työajasta (2000 668 htp 5,8 %, 1999 591 htp 5 %, 1998 579 htp 5 %).

Kertomusvuoden aikana työskenteli työ-

	1998	1999	2000	2001
Tulosalueen kustannukset/tarkastuspäivä mk				
Tark.toim. välittömät	1 028	1 030	1 103	1 124
Johto, kehittäminen, tuki	570	591	631	638
Poissaolot	392	379	417	449
Tulosalueen erilliskustannukset	1 989	1 999	2 151	2 211
Muutos 00-01, %				2,8 %
Muutos 98-01, %				11,1 %
	1998	1999	2000	2001
Tulosalueen kustannukset/tarkastus keskimäärin mk				
Välitön	313 998	271 053	333 281	289 007
Johto, kehittämis- ja tukitoiminta	174 269	155 584	190 637	164 156
Poissaolot	119 633	99 747	125 980	115 603
Tulosalueen erilliskustannukset	607 899	526 384	649 898	568 766
Muutos 00-01, %				-12,5 %
Muutos 98-01, %				- 6,4 %

ryhmä, joka pohti toiminnantarkastuksen strategian kehittämistä. Tämän kehittämistyön perusteella tarkastuksissa tullaan painottamaan tuloksellisuusraportoinnin ja sen arvioinnin merkitystä.

Toiminnantarkastajien koulutukseen käytettiin keskimäärin 7,5 htp/htv. Koulutukseen käytetty työaika oli hieman pienempi kuin edellisvuosina (2000 9,5 htp, 1999 8 htp).

Henkilöstökoulutuksen painopiste oli edelleen toiminnantarkastajien ammatillisessa täydennyskoulutuksessa. Tämän erityisosaimiseen tähtäävän koulutuksen hankinnassa on pääosin hyödynnetty virastojen ja laitosten järjestämää koulutusta sekä muita ulkoisia koulutusmahdollisuuksia.

Toiminnantarkastajilla on ollut mahdollisuus osallistua tilintarkastuksen toimintayksikön järjestämään tilintarkastusohjeen yh-

denmukaista toimeenpanoa koskevaan koulutusohjelmaan. Tällä tavoin on lisätty toiminnantarkastajien ja tilintarkastajien yhteistyötä sekä luotu edellytyksiä tilivirastojen tilintarkastuksissa esiin tulevan tiedon hyödyntämiselle toiminnantarkastuksissa.

Vuoden 2001 alussa virastossa on käynnistetty luentosarja hallinnon ja kansalaisten välisestä vuorovaikutussuhteista, jossa alustajina ovat toimineet eri puolueiden kansanedustajat. Ajankohtaiskoulutusta on järjestetty myös keskushallintohankkeeseen sekä uudistuneeseen valtionavustuslakiin liittyen. Peruspalveluiden ohjauskeinot ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen ovat niin ikään olleet ajankohtaisteemoja.

Sisäisessä koulutuksessa on hyödynnetty Iso-Britanniassa ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimessa virkamiesvaihdossa olleiden tarkastajien kokemuksia näiden virastojen

työskentelytavoista. Vuoden aikana on myös jatkettu koulutuksellista yhteistyötä Pohjoismaiden tarkastusvirastojen kesken.

2.5 Väärinkäytökset hallinnossa

Valtiontalouden hoitoa koskevia kanteluita saapui erillisyyksikköön 43 kappaletta (2000 34 kpl, 1999 32 kpl). Toimintavuoden aikana käsiteltiin kanteluita yhteensä 51 kappaletta

(2000 17 kpl, 1999 24 kpl). Kanteluita lähettivät yksityiset kansalaiset ja yhteisöt. Valtion viranomaiset ja laitokset tekivät 16 ilmoitusta valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuista väärinkäytöksistä (2000 11 ilmoitusta). Lisäksi EY-tukia hallinnoivat ministeriöt lähettivät komission asetuksessa (EY) N:o 1681/94 säädetyt tukien valvontaa koskevat ilmoituksensa tiedoksi virastolle.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU

3.1 Tilinpäätöslaskelmat

TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2001-31.12.2001	1.1.2000-31.12.2000		
Toiminnan tuotot				
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0,00	0,00		
Muut toiminnan tuotot	<u>497,87</u>	<u>497,87</u>	<u>5 630,00</u>	5 630,00
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	629 536,81	1 056 485,14		
Henkilöstökulut	37 729 869,05	34 803 049,87		
Vuokrat	4 506 852,78	3 811 920,06		
Palvelujen ostot	3 975 267,19	4 110 670,01		
Muut kulut	1 553 461,61	1 387 813,64		
Poistot	<u>870 790,00</u>	<u>49 265 777,44</u>	<u>965 172,00</u>	<u>46 135 110,72</u>
Jäämä I	-49 265 279,57	-46 129 480,72		
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	0,00
Jäämä II	-49 265 279,57	-46 129 480,72		
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-1 920 538,49</u>	<u>-1 920 538,49</u>	<u>-1 776 134,31</u>	<u>-1 776 134,31</u>
Tilikauden kulujäämä	<u>-51 185 818,06</u>	<u>-47 905 615,03</u>		

TASE

	31.12.2001		31.12.2000	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	292 713,30		350 643,96	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 603,54	300 316,84	0,00	350 643,96
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet	1 407 199,62		1 057 653,43	
Kalusteet	121 818,26	1 529 017,88	151 593,22	1 209 246,65
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset	8 875,35		27 499,89	
Ennakkomaksut	9 064,48	17 939,83	0,00	27 499,89
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	2 686,70	2 686,70	2 239,40	2 239,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 853 961,25		1 593 629,90
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	-4 873 435,54		-4 873 435,54	
Edellisten tilikausien				
Pääoman muutos	-1 124 635,98		-219 162,90	
Pääoman siirrot	51 143 564,45		47 000 141,95	
Tilikauden kulujäämä	-51 185 818,06	-6 040 325,13	-47 905 615,03	-5 998 071,52
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	570 991,05		966 094,58	
Tilivirastojen väliset tilitykset	932 812,63		858 052,05	
Edelleen tilitettävät erät	643 258,98		624 160,95	
Siirtovelat	5 747 223,72	7 894 286,38	5 143 393,84	7 591 701,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 853 961,25		1 593 629,90

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA 1.1. - 31.12.2001

	Tilinpäätös 2000	Talousarvio 2001	Tilinpäätös 2001	Tilinpäätös- talousarvio Suurempi Pienempi (-)
Menoarviotilit				
22.40.21 Toimintamenot (S2V)	0,00	51 085 000,00	51 085 000,00	0,00
24.50.66 Lähialueyhteistyö (S3V)	200 000,00	0,00	0,00	0,00
28.10.21 Toimintamenot (S2V)	44 225 000,00	0,00	0,00	0,00
28.81.23 Arvonlisävero (A)	1 776 056,22	1 919 341,17	1 919 341,17	0,00
28.81.24 Arvonlisävero / Lähialue-yhteistyö (A)	78,09	1 197,32	1 197,32	0,00
34.06.02 Palkkaperust. työllistämistuki	0,00	60 600,00	54 212,72	-6 387,28
Menoarviotilit yhteensä	46 201 134,31	53 066 138,49	53 059 751,21	6 387,28
Tilikauden alijäämä	<u>46 201 134,31</u>		<u>53 059 751,21</u>	

3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Tilivirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	Poisto aika
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	3 vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Aineelliset hyödykkeet	
Koneet ja laitteet	3 - 7 vuotta
Kalusteet	5 vuotta

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 5000 mk, on kirjattu vuosikuluiksi.

Liite 2: Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelat, mk

Henkilöstökulut ja luontoisedut	1.1.-31.12.2001	1.1.-31.12.2000
- Palkat ja palkkiot	29 895 828,89	27 662 345,18
- Luontoisedut	679 050,00	4 320,00
- Eläkekulut	5 600 957,68	5 179 305,46
- Muut henkilösivukulut	2 233 082,48	1 961 399,23
Yhteensä	38 408 919,05	34 807 369,87
Lomapalkkavelat	1.1.2001	31.12.2001
	5 136 188,96	5 737 723,81

Vuonna 2001 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 72 100,00 mk.

Vuonna 2000 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 55 388,00 mk.

Liite 3: Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset, mk

Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Tilivirastolla ei ole kansallisomaisuutta eikä muita pitkävaikutteisia menoja.

KÄYTTÖOMAISUUS			
	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2001	1 154 456	0	1 154 456
Lisäykset	203 876		203 876
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2001	1 358 332	0	1 358 332
Kertyneet poistot 1.1.2001	803 812		803 812
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	261 805		261 805
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2001	1 065 617		1 065 617
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	292 715	0	292 715

Lisäksi keskeneräisiin aineettomiin käyttöomaisuushankintoihin on tilikauden aikana kirjattu 7 603,54 markkaa.

KÄYTTÖOMAISUUS**Aineelliset hyödykkeet**

	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2001	4 211 254	322 729	4 533 983
Lisäykset	912 632	16 125	928 757
Vähennykset	-388 328		-388 328
Hankintameno 31.12.2001	4 735 558	338 854	5 074 412
Kertyneet poistot 1.1.2001	3 153 599	171 136	3 324 735
Vähennysten kertyneet poistot	-388 328		-388 328
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	563 085	45 900	608 985
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2001	3 328 356	217 036	3 545 392
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	1 407 202	121 818	1 529 020

KÄYTTÖOMAISUUS**Käyttöomaisuusarvopaperit**

	Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2001	4 000	4 000
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.2001	4 000	4 000
Kertyneet poistot 1.1.2001		
Vähennysten kertyneet poistot		
Tilikauden arvonalennukset		
Kertyneet poistot 31.12.2001		
Arvonkorotukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	4 000	4 000

Liite 4: Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset

Tilivirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

Liite 5: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä, mk

Tilivirastolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

Liite 6: Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä Tilivirastolla ei ole myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

Liite 7: Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tilivirastolla ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia ja muita sitoumuksia.

Liite 8: Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Arvopaperin nimi ja sarja	Omistus- osuus-%	Myynti- oikeuksien alaraja, %	Kpl	Markkina- arvo yht. mk	Kirjanpito arvo yht. mk	Osingot yht. mk
1303 Muut osuudet						
Oy Radiolinja Ab; L-osake			1			4 000
1303 Muut osuudet yhteensä						4 000
Arvopaperit yhteensä						4 000

Liite 9: Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tilivirastolla ei ole hallinnassaan kansallisomaisuutta.

**Liite 10: Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvio-
Asetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla**

Tuotannontekijöiden hankinnasta aiheutuneet menot ja suoritteiden myynnistä saadut tulot on kirjattu suoriteperusteiden mukaan. Tilivirastolla ei ole muita menoja ja tuloja.

Liite 11: Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, mk

	Alkusaldo 1.1.2001	Kertymä vuoden alusta	Loppusaldo 31.12.2001
Siirrettyjen määrärahojen tilit			
4.00.28.10.21 Toimintamenot (S2V)	-599 588,31	599 588,31	0,00
4.00.24.50.66 Lähialueyhteistyö (S3V)	-195 430,63	10 079,70	-185 350,93
4.01.22.40.21 Toimintamenot (S2V)	0,00	-2 815 691,90	-2 815 691,90
Siirretyt määrärahat yhteensä	-795 018,94	-2 206 023,89	-3 001 042,83

Liite 12: Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot

Tilivirastolla ei ole talousarviossa myönnettyjä valtuuksia.

Liite 13: Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma

TÄSMÄYTYSLASKELMA 1.1. - 31.12.2001, MK	
1. Kulujäämä	-51 185 818,06
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto-/kulujäämässä mutta eivät talousarvion alijäämässä. Debet+/Kredit-	
Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarvio-kirjanpitoon	1 472 324,85
Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarvio-kirjanpidon tililuokassa joko talousarvio- tai siirretyn määrärahan tilille kirjaamista odottavien erien tilille	0,00
Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tilille	-2 206 023,89
Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tileille	0,00
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulujäämässä mutta ovat mukana talousarvion alijäämässä. Debet+/Kredit-	
Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	-1 140 234,11
4. Yhteensä	-53 059 751,21
5. Talousarvion alijäämä	53 059 751,21
6. Ero	0,00

Liite 14: Oman pääoman muutokset, mk

OMA PÄÄOMA	2001	2000
Valtion pääoma 1.1.1998	-4 873 435,54	-4 873 435,54
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1	-219 162,90	1 213 626,38
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-47 905 615,03	-45 058 274,24
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	47 000 141,95	43 625 484,96
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12	-1 124 635,98	-219 162,90
Pääoman siirrot 1.1.	47 000 141,95	43 625 484,96
Tilinavaussiirto	-47 000 141,95	-43 625 484,96
Siirrot valtion yleiseltä maksuliikemenotililtä	51 547 903,19	47 290 662,24
Siirrot valtion yleiselle maksuliiketulotilille	-404 338,74	-290 520,29
Siirrot läheteiden tililtä	0,00	0,00
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	0,00	0,00
Pääoman siirrot 31.12	51 143 564,45	47 000 141,95
Tilikauden kulujäämä 1.1	-47 905 615,03	-45 058 274,24
Tilinavaussiirto	47 905 615,03	45 058 274,24
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-51 185 818,06	-47 905 615,03
Tilikauden kulujäämä 31.12	-51 185 818,06	-47 905 615,03
Valtion pääoma yhteensä 31.12	-6 040 325,13	-5 998 071,52

Tilivirastolla ei ole aloittavan taseen hyväksymisen jälkeen tuloina tai menoina kirjattuja omaisuus- ja velkaeriä.

Liite 15: Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tilivirastolla ei ole tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 17: Taseeseen sisältymättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat,**Säätiöt ja yhdistykset**

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältymättömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

Liite 18: Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut

Tilivirastolle ei ole osoitettu talousarvion tilijaottelussa arviomäärärahoja..

3.3 Tilinpäätöksen laskelmien tarkastelu

Toimintamenoista vuodelle 2002 siirtyneen erän pääasiallinen syy oli hoitamatta ja avoimena olleiden virkojen määrä. Lyhytaikaisten sijaisuuksien käyttö ei ole tarkastustyön luonne huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA, 31.12.2001

Talousarviotili	Määräraha		Käytettävissä mk	Käytetty tai kertynyt mk	Siirretty vuodelle 2002 mk	Vertailu talousarvioon mk
	Vuodelta 2001 mk	Edellisiltä vuosilta mk				
28.10.21 Toimintamenot (smr)	0	599 588	599 588	599 588	0	0
22.40.21 Toimintamenot (smr)	51 085 000	0	51 085 000	48 269 308	2 815 692	0
34.06.02 Palkkaperusteinen työllistämistuki	60 600	0	60 600	54 213	0	6 387
YHTEENSÄ	51 145 600	599 588	51 745 188	48 923 109	2 815 692	6 387
28.81.23 Arvonlisäveromenot (amr)				1 919 341		1 919 341
28.81.24 Arvonlisäveromenot (amr)				1 197		1 197

SISÄINEN VALVONTA

Tarkastusviraston sisäistä valvontaa toteutetaan vaikuttamalla viraston valvontaympäristöön sekä laskentajärjestelmillä ja toimintaprosesseihin sisään rakennetuin kontrollein. Valvontajärjestelmän kattavuutta ja toimivuutta varmistetaan sisäisellä tarkastustoiminnalla, jolle on vahvistettu säännöt vuonna 2001. Niiden mukaisesti on selvitetty riittävässä laajuudessa toimintaa ja sen riskejä ja selvityksen pohjalta toteutettu tarkastuksia, jotka ovat koskeneet erityisesti laskentajärjestelmiä ja taloushallinnollisten kontrollien asianmukaisuutta. Tarkastukset on suorittanut tarkastusviraston erikoistutkija, joka on toiminut tässä tehtävässään pääjohtajan välittömässä alaisuudessa.

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 18. maaliskuuta 2002.

Tapio Leskinen
pääjohtaja

Esa Tammelin
Suunnittelupäällikkö

Tilintarkastus

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA
 Tasavallan presidentin kanslia 070/53/01

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
 Valtioneuvoston kanslia 071/53/01

ULKOASIAINMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Ulkoasianministeriö 072/53/01

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
 Oikeusministeriö 073/53/01
 Rikosseuraamusvirasto 074/53/01

SISÄASIAINMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Sisäasiainministeriö 075/53/01
 Ulkomaalaisvirasto 076/53/01
 Ahvenanmaan lääninhallitus 077/53/01
 Etelä-Suomen lääninhallitus 078/53/01
 Itä-Suomen lääninhallitus 079/53/01
 Lapin lääninhallitus 080/53/01
 Länsi-Suomen lääninhallitus 081/53/01
 Oulun lääninhallitus 082/53/01
 Väestörekisterikeskus 083/53/01
 Helsingin kihlakunnan poliisilaitos 084/53/01
 Keskusrikospoliisi 085/53/01
 Liikkuva poliisi 086/53/01
 Suojelupoliisi 087/53/01
 Poliisin tekniikkakeskus 088/53/01
 Poliisikoulu 089/53/01
 Poliisiammattikorkeakoulu 090/53/01
 Pelastusopisto 091/53/01
 Rajavartiolaitos 092/53/01

PUOLUSTUSMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Puolustusministeriö 093/53/01
 Puolustusvoimat 094/53/01
 Puolustushallinnon rakennuslaitos 095/53/01

VALTIOVARAINMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Valtiovarainministeriö 096/53/01
 Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 097/53/01
 Valtiokonttori 098/53/01
 Verohallitus 099/53/01
 Tullihallitus 100/53/01
 Tilastokeskus 101/53/01

OPETUSMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Opetusministeriö 102/53/01
 Opetushallitus 103/53/01
 Helsingin yliopisto 104/53/01
 Joensuun yliopisto 105/53/01
 Jyväskylän yliopisto 106/53/01
 Kuopion yliopisto 107/53/01
 Lapin yliopisto 108/53/01
 Oulun yliopisto 109/53/01
 Tampereen yliopisto 110/53/01
 Turun yliopisto 111/53/01
 Vaasan yliopisto 112/53/01
 Åbo Akademi 113/53/01
 Teknillinen korkeakoulu 114/53/01
 Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu 115/53/01
 Tampereen teknillinen korkeakoulu 116/53/01
 Helsingin kauppakorkeakoulu 117/53/01
 Svenska Handelshögskolan 118/53/01
 Turun kauppakorkeakoulu 119/53/01
 Kuvataideakatemia 120/53/01
 Sibelius Akatemia 121/53/01
 Taideteollinen korkeakoulu 122/53/01
 Teatterikorkeakoulu 123/53/01
 Kansallisarkisto 124/53/01
 Suomen Akatemia 125/53/01
 Valtion taidemuseo 126/53/01
 Museovirasto 127/53/01
 Suomenlinnan hoitokunta 128/53/01

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Maa- ja metsätalousministeriö 129/53/01
 Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus 130/53/01
 Maatalouden tutkimuskeskus 131/53/01
 Kasvintuotannon tarkastuskeskus 132/53/01
 Siemenperunakeskus 133/53/01
 Metsäntutkimuslaitos 134/53/01
 Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 135/53/01
 Maanmittauslaitos 136/53/01
 Geodeettinen laitos 137/53/01
 Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos 138/53/01

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN
 HALLINNONALA
 Liikenne- ja viestintäministeriö 139/53/01
 Ajoneuvohallintokeskus 140/53/01
 Tielaitos 141/53/01
 Merenkulkulaitos 142/53/01

Ratahallintokeskus	143/53/01
Viestintävirasto	144/53/01
Ilmatieteen laitos	145/53/01
Merentutkimuslaitos	146/53/01

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Kauppa- ja teollisuusministeriö	147/53/01
Patentti- ja rekisterihallitus	148/53/01
Geologian tutkimuskeskus	149/53/01
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	150/53/01
Turvatekniikan keskus	151/53/01
Mittatekniikan keskus	152/53/01
Teknologian kehittämiskeskus	153/53/01
Kuluttajavirasto	154/53/01
Kuluttajatutkimuskeskus	155/53/01
Kuluttajavalituslautakunta	156/53/01
Elintarvikevirasto	157/53/01
Kilpailuvirasto	158/53/01
Matkailun edistämiskeskus	159/53/01

Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	160/53/01
Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	161/53/01
Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus	162/53/01
Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	163/53/01
Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus	164/53/01
Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	165/53/01
Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus	166/53/01
Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	167/53/01
Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	168/53/01
Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus	169/53/01
Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	170/53/01
Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	171/53/01
Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus	172/53/01
Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	173/53/01
Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	174/53/01

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Sosiaali- ja terveysministeriö	175/53/01
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus	176/53/01
Vakuutusvalvontavirasto	177/54/01
Kansanterveyslaitos	178/53/01

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvonta-keskus	179/53/01
Säteilyturvakeskus	180/53/01
Lääkelaitos	181/53/01

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Työministeriö	182/53/01
---------------	-----------

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Ympäristöministeriö	183/53/01
Suomen ympäristökeskus	184/53/01
Asuntorahastovirasto	185/53/01

ERILLISTARKASTUS

Valtion keskuskirjanpito ja valtion tilinpäätös	186/53/01
---	-----------

Toiminnantarkastus

TARKASTUSKERTOMUKSET

1/2001	Sotainvalidien sairaanhoitopalvelujen hankinta	30/54/01
2/2001	Puolustushallinnon hankintatoimi <i>Päivittäistavarahankinnat</i>	281/54/01
3/2001	Maatalouden rakenteen kehittäminen	60/54/01
4/2001	Ympäristöhallinnon tuloksellisuusraportointi <i>erityisesti luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelutehtävien osalta</i>	33/54/01
5/2001	Vankeinhoitolaitoksen henkilöstön sopeuttaminen	324/54/00
6/2001	Maatalousyrittäjien luopumistukea koskeva informaatio talousarvioesityksissä	205/54/01
7/2001	Losseja korvaavat Tielaitoksen silta-hankkeet	195/54/01
8/2001	Itämeren suojeelusopimuksen toteuttaminen Suomessa <i>Helsingin sopimuksen merkitys vesien-suojelun ohjausvälineenä erityisesti maalta peräisin olevan kuormituksen vähentämisessä</i>	193/54/01
9/2001	Työvoima- ja elinkeinokeskukset <i>Ohjaus- ja johtamisjärjestelmien toimivuus</i>	215/54/01
10/2001	Tuomioistuintulot	198/54/01
11/2001	THL-tilausvaltuuden käyttö	36/54/01
12/2001	Maatalousyrittäjien lomituspalvelut	54/54/01

13/2001	Osaamiskeskukset aluekehitystyössä	258/54/0
14/2001	Euron käyttöönotto valtionhallinnossa	230/54/01
15/2001	Vuosaaren satamahanke	281/54/01
16/2001	Oy Veikkaus Ab:n harjoittama sponsorointi	262/54/01
17/2001	Valtion liikelaitosten tulos- ja omistajaohjaus	358/54/01
18/2001	Verosaatavien kuittaus	369/54/01
19/2001	Valtion tukien ilmoittamisessa komis- sionille noudatettava menettely Euroo- pan yhteisön perustamissopimuksen 87-89 artiklojen mukaan	317/54/01

ERILLISJULKAISUT

1/2001	Budjetin ulkopuolinen EU-rahoitus
--------	-----------------------------------

ERILLISSELVITYKSET

1/2001	Nettobudjetoitujen virastojen toimin- nan kehittäminen momentilta 28.81.22.	219/54/01
--------	---	-----------

SELVITYKSET

Valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden toiminta vuonna 2000	39/58/01
--	----------

SELONTEKOON TAI ESISELVITYKSEEN PÄÄTTYNEET

Tulosohjauksen toimivuus työministeriön hallinnonalalla	242/54/01
Eräiden henkilöstökoulutusta antavien yksiköi- den toiminta ja taloudellisuus	286/54/01
Uusyrittäjäkeskukset	233/54/01
Passitusmenettely (Tullilaitos)	357/54/01

Muut tarkastukset

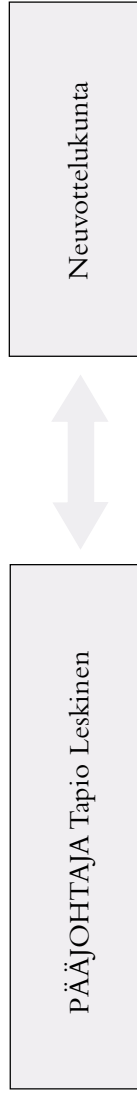
Valtionyhtiöt	16
Kansainväliset tilintarkastukset	9
Liikelaitokset	5
Säätiöt	4
Yhdistykset	4
Rahastot	9
Muut	4
Yhteensä	51

Kokoomajulkaisut

Tilivirastojen tilintarkastuskertomukset, Tilikausi 2000
Toiminnantarkastukset 2000

<p>SISÄISTEN PALVELUJEN TOIMINTAYKSIKKÖ Suunnittelupäällikkö Esa Tammelin</p> <p>Suunnittelu-, kehittämis- ja EU-yhteydenpitopalvelut Tietohallintopalvelut Talous- ja hallintopalvelut</p>	<p>TILINTARKASTUKSEN TOIMINTAYKSIKKÖ Tarkastusneuvos Erkki Mäki-Ranta</p> <p>Tasavallan presidentin kanslia, valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, kauppaa- ja teollisuusministeriön ja ulkoasiainministeriön hallinnonalojen tarkastusryhmä</p> <p>Sisäasiainministeriön, oikeusministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen tarkastusryhmä</p> <p>Opetusministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ja puolustusministeriön hallinnonalojen tarkastusryhmä</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriön ja työministeriön hallinnonalojen sekä työvoima- ja elinkeinokeskusten tarkastusryhmä</p> <p>Järjestelmätarkastuksen tarkastusryhmä</p>	<p>TOIMINNAN TARKASTUKSEN TOIMINTAYKSIKKÖ 1 Tarkastusneuvos Hannu Nieminen</p> <p>Ulkoasiainministeriön, puolustusministeriön, kauppaa- ja teollisuusministeriön hallinnonalojen sekä valtionemmistöisten osakeyhtiöiden tarkastusryhmä</p> <p>Tasavallan presidentin kanslian, valtioneuvoston kanslian, oikeusministeriön, sisäasiainministeriön, valtiovarainministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalojen tarkastusryhmä</p>	<p>TOIMINNAN TARKASTUKSEN TOIMINTAYKSIKKÖ 2 Tarkastusneuvos Hannu Konstari</p> <p>Sosiaali- ja terveystieteiden, työministeriön, opetusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen tarkastusryhmä</p>	<p>ERILLISYKSIKKÖ Erillisyksikön päällikkö Mikko Koironen</p> <p>Väärinkäytökset, kantelut</p>
--	--	--	--	---

TILINTARKASTUSKERTOMUS EDUSKUNNALLE

Eduskunnan tiliohjesäännön 19 §:n 1 momentin määräämällä tavalla olemme tarkastaneet valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2001. Tilinpäätös sisältää tilinpäätöslaskelmat ja tilinpäätöksen liitteet sekä toimintakertomuksen siten kuin valtiontalouden tarkastusviraston taloussäännön 51 §:ssä määrätään. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kyseisten säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla oikeat ja riittävät tiedot valtiontalouden tarkastusviraston taloudesta ja sen kehityksestä tilikaudella. Meillä ei ole huomauttamista valtiontalouden tarkastusviraston vuoden 2001 tilinpäätökseen, kirjanpitoon eikä hallintoon nähden.

Helsingissä, 20 maaliskuuta 2002

Matti Saarinen

Aulis Ranta-Muotio

Petri Salo

Eero Suomela
KHT

